

Que veritates sunt credēde

rum: nolle petitū tramitē ostēdere veritatis.
Alio modo querunt cuestionē aliqui dicen-
tes q̄ ille assertōes p̄nt exponi rationabili-
ter addēdo glosas alīq̄s sicut exponunt p̄
positiōes morales de sacra scriptura vt il-
la maleficos nō patieris vivere q̄ genera-
liter intellecta esset falsa. Addūt p̄ regla qd̄
nulla p̄positio dānanda est q̄ p̄t trahi ad
bonū sensum. Sed illa respoſio cū sua ad
ditione p̄nicioſiſſima eſt vt tra oēm ecclē
ſiaſticū ritū q̄ ſic fundabāt ſe heretici pro
ut vidimus in rwicklef et buſſ qui dum v̄
gebātur confugiebat ad glosas. Unde pro
positiōes vniuersales de sacra pagina p̄nt
et debēt aliter exponi q̄ p̄positiōes mḡri-
Johannis parui primo q̄ ſcriptura ſacra
exponit ſuas regulas p̄ ſemetipas fm di-
uersos paſſus scripture et iuxta ſacros do-
ctores. Ad ſic aut̄ inueni qd̄ magiſter Jo-
hannes parui ſe expoſuerit ſimo poti⁹ op̄
p̄ſitū p̄ſiderādo cauſas dicēdi. Secunda
q̄ ſcripture ſacre debēt talis reuerentia q̄
non licet ea eſſe falſam in aliquo ſenſu l̄rali
Non ſic eſt de propositione predicti parui
vel alterius doctoris tc. Finit

Esequitur declaratio veritatū que credende ſunt de neceſſi-
te ſalutis edita per eundem dominum can-
cellarium parisiensem.

Dclaratio cōpendiosa q̄ ve-
ritates ſint de neceſſitate ſalu-
tis credende que de ſola pro-
babilitate tenēde que de pie-
tate fidei reputande et q̄ ſint
impertinētes iudicāde. Et h̄
ſub diſtinctione vel gradu ſeptupli, qui
ad quaternariū reducīt. Pro ſolutōe dubi-
tatiōis q̄ nup̄ mouebat ſermone de na-
uitate br̄e virginis marie p̄ſideratiōe ſecūda

Primus gradus
Primus gradus veritatū credendarū
eſt canon totū ſcripture ſacre et ſinguloꝝ q̄
in ea l̄raliter aſſerta ſunt. Sic videlicet q̄ nō
ſtat cū fide ut alīq̄s diſſentiat priuacit, ali-
cui p̄tēto in eadē ſcriptura ad intellectū ſpi-
rituſſicū q̄ eſt veret p̄ ſenſu l̄rali. Si
allegatio q̄r̄i ſufficit illud. Dath. v. Amē
q̄ppe dico vob̄. Donec trāſeat celū et terra
iota vñū aut aper nō p̄teribit a lege donec
oia ſiāt. Sequit̄ Amē dico vob̄. Celiū et ter-
ra trāſibūt. v̄ba aut̄ mea nō trāſibūt. Con-

ſtat aut̄ q̄ canō biblie. lex eſt dei p̄ reuelati-
onē habita. cui⁹ aſſertiōes l̄rales innitun-
tur huic vñico l̄rali p̄ncipio. Om̄e reuelata
ū a deo eſt ver. et q̄ ſcriptura ſacra diuinit̄
eſt a deo reuelata. ſic q̄ in oī ſua pre. eſt ver
bū dei qd̄ trāſire nō p̄t. facit ad hoc diſti.
ix. decreti capitulis. Ego ſolis. Si ad ſa-
ras. Et quis neſciat.

Secundus gradus

Secundus gradus veritatū ab ecclia de
terminataꝝ eſt. q̄ ab indubitate relatione
ap̄loꝝ p̄ ſucessiōne p̄tinuam deuenerunt
Et aut̄ hec ecclie autoritas tāta. vt dicret
Augu. Euāgelio nō crederē. niſi me au-
toritas ecclie cōpelleret. Quāq̄ viciſſim dici
poſſit. ecclie nō crederē. ſi non autoritas ſa-
cra ſcripture impelleret. Et ita diuersis reſpe-
ctibꝫ. autoritas v̄traꝫ mutuo ſe cōfirmat.

Attēdendū m̄ eſt. q̄ nō oīa q̄ tradit vel
tolerat ecclia publice legēda. ſunt de neceſſi-
tate ſalutis credēda. ſic patebit ex q̄nto et ſe-
xto gradibꝫ veritatū. ſed dūta rat illa q̄ ſub
diſſiniōe iudiciali tradit eſſe credēda. v̄l
oppoſita reprobaꝫa p̄currit vniuersali to-
tius ecclie p̄ ſenſu implicite vel explicite ve-
re vel interpretatiue.

Tertius gradus

Tertius gradus eſt veritatū ſpecialiter
aliq̄bꝫ reuelataꝝ. q̄ ab illis q̄bꝫ reuelatio ſa-
cta eſt. abſ q̄ ſilla dubitatiōe credēde ſunt.
Alioquin nō eſſet reuelatio. de cui⁹ ratioē
eſt vt ſit certa. Ceteri vero q̄bꝫ nō eſt huius
modi reuelatio facta nō obligant credere.
niſi q̄ miraculū vel ſcripturā ſacra. et preci-
pue p̄ ecclie def certitudo. Sic enī iohes
baptiſta miſſionē ſuā oñdit p̄ ſcripturā p̄
p̄beticā. Et ap̄l's. p̄terea p̄tulit euāgelium ſu-
um qd̄ habuerat p̄ reuelationē cū petro et
alijs de ecclia. nō q̄ dubitaret de illo euā-
gelio. peccasser enī. Nec dixiſſet etiā ſi an-
gel⁹ de celo aliō vob̄ euāgelium auerit anathe-
ma ſit. Si ido p̄tulit euāgelium ſuū. vt ap-
probaret p̄ ecclie ad credulitatē alioꝝ. et
nō ad ſuā. q̄ dicit q̄ nihil ſibi p̄ulerit pe-
trus et ceteri. ſi dexteras dederūt cū cognoci-
uiffent grām dei q̄ data erat ſibi. Dei
muz triplet hīmōi grad⁹. v̄itatū reduciſſat
vñū ſez ad v̄tates q̄ credi debēt immeſiate
et explicite a deo reuelate eſſe.

Quartus gradus

Quartus gradus continet veritates oēs et singulas q̄ concluduntur ex p̄missis veritatis in consequētia certa in lumine fidei vel in euidēti lumine naturali q̄uis nō in propria forma verboꝝ illi habeant. Quē admodū ista veritas est de necessitate salutis tenēda. q̄ christus habuit neruos et venas. q̄uis in scriptura sacra nō habeat in propria verboꝝ forma. Et ita de similibus sine numero. qm̄ ista est euidēs sequētia nedū in lumine fidei sed in lumine naturali apud philosophos xp̄s fuit ver⁹ hō. ergo christus habuit neruos et venas. Propriea sine temeritate fidei vel discriminare fuerunt aliquā q̄stioes fidei ad phos paganos per christianos deducere. q̄ videre poterat acuti philosophi. qd ex p̄supposita lege nostra. licet ab eis non credita. consequenter esset dicendū in bona et euidēti consequētia. Et hic est secundus gradus principalis. primis tribus ad unum reductis.

Quintus gradus

Rursus in quinto gradu q̄ tertius ē modo dicto reponuntur veritates ille q̄ ex veritatis q̄druplicis gradus aūdicti. vel aliq̄bus eaꝝ deducuntur in consequētia tātummodo pbabilī vel topica. Vel dū in antecedēte ponit p̄positio q̄ ad fidē est impertinēs q̄uis supponat esse vera. Dicit auct̄ arist. Illud est pbabile qd̄ oībus et mat̄ me sapientibꝝ vez̄ apparet. nō aut̄ illud qd̄ indoctis videat esse vez̄ dicit pbabile quia stultoz̄ infinitus est numer⁹. Veritas aut̄ omnino imptinēs ad fidē. illa sola dicitur q̄ nec in consequētia euidēti. nec in cōsequētia pbabili. neq; certa. sequit̄ v̄l̄ repugnat. Porro dū p̄positiōibꝝ fidei apponit aliq̄ que nō est de fide. tūc totuz qd̄ est vna copulatiua. non pōt simpliciter dici de fide. q̄ sequit̄ debiliorē partē. vt si in ea ess̄ vna ztingēs. tota esset ztingēs q̄uis cēnt multe necessarie. Dicit nihilominus talis p̄positio ad cuius verificationē req̄ritur vna p̄positio non p̄tinēs ad fidē q̄ sapientē. si sit vera. vel qd̄ sapit heresim si sit falsa. Et sic pōt describi p̄positio sapiens heresim. Q̄ est p̄positio ex cuius concessione. coassumptio aliq̄ quod nō pōt rationabiliter negari. sequit̄ heresim in fide vt si q̄s diceret q̄ b̄t̄is gregor⁹ non fuisset papa. q̄ supposito q̄ nō possint rationabilit̄ negari historie dicentes ip̄m fuisset rite electū et

susceptum in papā. licet nō sint de fide. seq̄ tur ista heresim. q̄ rite electus in papā non est nec fuit papa. Un̄ nō est p̄positio ita catholicā si subi iungat aliquid imptinēs ad fidē. quin torū hoc cōplexū remaneat ad fidē imptinēs. Exemplum vt ista p̄positio. Biblia est falsa. est hereticalis. et si adderet q̄ biblia quā hēt iohānes est falsa. nō esset hereticalis de se. licet dici posset sape heresim. supponēdo q̄ iohes nō haberet bibliam nisi correctā. Postremo in casibꝝ huīus q̄nti gradus et tertii sequētis. Terū est q̄ cause fidei referēde sunt ad papā v̄l̄ sacꝝ conciliū. si sup̄ eas fieri debeat determinatio vel articulus artās oēs. Secus i alijs causis. q̄ tres p̄mos gradus et quartū respi ciunt. nisi forte p̄ appellationem.

Sextus gradus

Demū in sexto gradu q̄ quartū ē mō dīcto. collocant̄ veritates ille q̄ tantumō faciunt ad nutriēdā vel fonēdā deuotiois reli giosam pietatē. q̄ si magis inducuntur ad in flāmandū affectū. q̄ ad instruendū intelle ctū vbi pietas deuota magis aspiciēt̄. veritas certa. vbi h̄ vnuꝝ reprobaſi adesseret assertōis temeritas p̄usq; elucidareſ alio mō p̄ ecclesiā vel rationē certā ip̄a v̄itas. Aut si superstitionē. h̄ ē religionē superfluā. et vanā induceret. Un̄ sicut dicit aristote. Nihil refert quedā falsa. pbabiliora ēē q̄busdā v̄er⁹. Ita nihil refert. quedā falsa. pie credi. non q̄ ea ratiōe q̄ falsa sunt. vel si sciunt̄ esse fal sa credi p̄nt. p̄cul h̄ a pietate fidelū. Sed cadit existimatio. vel pia credulitas. nō su per veritate vel falsitate. s̄z tñmō sup̄ appa rētia vel pbabilitate. Et h̄ vniꝝ nō est peri culosus. vel falsus. q̄ stat de apparētia et pbabilitate dū falsitas vel v̄itas ignota est. Propterea sapientissime dicit hieronimus q̄ de talibꝝ eligibili est pie dubitare. q̄ te mere diffinire. Sic stat q̄libet p̄tradictorioꝝ esse pbabile. et vnuꝝ stat cū altero. non in veritate s̄z p̄ probabilitate. Sic diversis respectibꝝ. vtricq̄ p̄tradictorioꝝ credi pōt cū fidei pietate dū n̄ sit anim⁹ ab assertiōe p̄tinaci alien⁹. Respicit aut̄ iste gradus legēdas et miracula sc̄iōꝝ v̄itas patꝝ. visiones deuotarꝝ p̄sonarꝝ recitatiōes et opinio nes sacroꝝ doctoꝝ q̄ oīa suscipit eccl̄a et legi p̄mittit nō q̄ determīet talia de necessitate salutis ēē credēdaſz q̄z pficiūt ad cōmouēdos affectus p̄ios fidelū. et in edificationē

Que veritates sunt credēde

ipoz. dū in talibus nihil de certitudine sci-
tur esse falsum. q̄uis etiā nescia illud certi-
tudinaliter esse verum quod oportet. nec
ut tale credendū proponit. Ita q̄ magis hic
attendit id qd̄ pia recogitatio fieri potuit:
q̄ illud qd̄ factū est. Ethoc apud oratores
creberrimū rep̄it q̄ ex aliorū psonis dicunt
ea nō q̄ psonē dixerū: sed q̄ dicere potuerū:
sicut in legēda bte Agnetis et beati Seba-
stiani/ et similiū continentur.

25 Sequitur alie pro- positiones cōrollarie que particulari⁹ ma- teriam elucidant.

Primum corollarium

Falsum blasphemū et hereticū est assere
re q̄ sensus l̄ralis sacre scripture sit aliquā
do falsus. patet ex dictis. in primo gradu/ et
qm̄ fm̄ augustinū. solummodo pōt ex sensu
l̄rali sacre scripture. efficac argumentū su-
mi. Non aut̄ esset efficac argumentū si sen-
sus l̄ralis nedū in dubiū. sed in falsum ver-
teret. Atuero ppter concordantiā aliquorū
si videant̄ aliter dixisse. dicimus. q̄ aliud est
litera. aliud est sensus l̄ralis. Uel q̄ de sen-
su l̄rali scripture sacre impropriissime locu-
ti sunt. Est enī sensus l̄ralis. vere et prie di-
ctus ille quē spūssancus p̄cipaliter intē-
debat et qui ex circūstantiis l̄re scripture sa-
cre trahi pōt et debet: sicut expositores sacri
ficerū atq̄ docuerūt. Alioq̄n periret om-
nis soliditas probatōis a scripture sacra si
cūt arguit Augustinus. ad hieronimū. et
habet distin. ix. Si in aliq̄ sensu suo l̄rali
esset falsa: q̄ p̄spicuū est q̄ falsum nihil p̄-
bat. et respōdens poterit semper dicere ad
antecedēs sumptū. de sensu l̄rali scripture.
q̄ sensus l̄ralis bñ est falsus et ita nihil pro-
bat. q̄ regula nō tradid ab aduersariis quā
do est falsus et quando verus.

Secundū corollarium

Falsum blasphemū et hereticū est assere-
re. q̄ de notis p̄ experientiā vel de euide-
tibus p̄ rationē naturale nō sit fides etiam
proprietate. Licet nō sic sub ratiōis expe-
riētie. vel euidentiē ratiōis naturalis fides
habeat. sed alio respectu. innitēdo sc̄z diui-
ne reuelatiōi. put fides est ex auditu fidei p̄
verbū xp̄i. ad Ro. ix. Patet qm̄ p̄cepta de-
calogi. euidentia sunt in lumine naturali. et
ista. Deus est. Similiter q̄ romā fuerit v̄l-

bierlm̄ suū notū est p̄ experientiā. Necni
bilominus put nob̄ in scripturea sacra tra-
dunq̄. tanq̄ approbata p̄ ecclesiā. sunt cer-
ta fidetēda/qm̄ credulitas oīm tradito-
rū in scripturea innitē huic p̄ncipio so-
lū credito et naturaliter inuidēti. q̄ tota sa-
cra scripture a deo reuelata est. Remaneat cui
dēs totū sub hac credulitatē ratōe. Un
consequēter inferri posset q̄ tot sunt arti-
culi fidei. q̄ sunt veritates p̄tē in scripturea
sacra. nisi forte fiat restrictior accep̄io. arti-
culoꝝ fidei. p̄ illis tñmō v̄titatib⁹ q̄ p̄tinēt
in symbolo aploꝝ q̄ sc̄z de directo. et imme-
diate respiciunt mysteriū glose trinitatis et in
carnatiōis bñdicie. q̄uis eadē sit v̄trobis
generalis. ratio credēdi. sc̄z diuina reuelatiō.
In tantū. q̄ sub hac ratione nō minus
alie credēde sint firmiter h̄ est absq̄ formi-
dine de opposito. p̄positiōes p̄tingētes de
futuro q̄ p̄positiōes necessarie. Sicut ap-
paret de ista. resurrectio mortuorum erit.
Possent p̄sequēter inferti plurima. qua-
lis sit vel nō sit autoritas p̄dēdi articulos
fidei. et si possit fieri nouus articul⁹. Si p̄-
terea possit fieri. p̄positio heretica de nō be-
retica. Si deniq̄ possit esse aliq̄ nescien-
ter hereticus. et ita de plurimis que brevi-
tas iubet omittere.

Terciū corollarium

Falsum blasphemū et hereticū est assere-
re q̄ p̄cepta decalogi nō sint de fide etiā p̄
priedicta q̄uis reputari debeat euidentia i
lumine naturali. pater ex declaratōe p̄missio-
rū. Uel P̄ath. v. Qui igit soluerit vnuꝝ
de mandatis istis minimis. et docuerit sic
hoies. minim⁹ vocabilis i regno celorū. Et
accipit̄ly minim⁹ negative. i. null⁹. et ita se
parat a regno celoꝝ. quod est ecclesia et he-
reticus iudicādū si se nolit corrigere.

Quartū corollarium

Falsum blasphemū et hereticū est assere-
re q̄ assertōis opposite p̄ceptis decalogi nō
speciēt ad fidē tanq̄ repugnātes fidei. Aut
q̄ nō sint iudicio fidei reprobāde. Et q̄iu-
dices ordinarī. nō habeat sup his reprobā-
di et p̄dēnādi facultatē. vbi notorie scādali-
sant. Patet ex p̄missis. Addito q̄ assertio
p̄positiōis ad vnuꝝ p̄notat fīcā adhesiōe
cū remotiōe p̄babilitatē alteri⁹ p̄tis. Et h̄i
falsis p̄positiōib⁹ sine manifesta temeritate
et p̄tinacia neq̄ fieri pōt. Primum co-

rollarium sequens ex quarto gradu qui se
cundus est sicut primi reducunt ad vnu.

Primum corollariū.

Obligat alius certa et explicita fide,
tenere nullaten⁹ dubitare et sub pena here-
sis. qd⁹ aliq. ppositio vera est de qd⁹ aliis pot⁹
ad tēpus sine culpa dubitare. Et hoc spe-
cialiter in exēplo triplici pot⁹ oñdi. sicut in
triplici ppositione corollaria subsequitur.

Secundū corolla.

Obligat alius reputata theologus exerce-
tatus in scripturis sacris legēdo et p̄siderā-
do eas. certa et explicita fide tenere et nulla
tenus dubitare multa de quib⁹ simplex et
idiota requisitus rationabiliter. si nō p̄tinaciter
dubitaret ut qd⁹ thobias habuerit
canē. Vel aaron barbā. vel archa testamē-
ti de pilis cap: ap: coopturā. Dicit enim
circa hec regula qd⁹ dubius in fide infidelis
est. quod intelligit vbi dubitat alius illa qd⁹
tenet explicita fide credere. sicut oportet in
multis p̄sertim in doctoribus et prelatis.

Tertiū corollarium

Obligat alius reputata canonista exer-
citatus in determinatiōib⁹ scī ecclie legen-
do et p̄siderando eas. certa et explicita fide
tenere. et nullatenus dubitare multa de qd⁹
bus simplex et idiota. imo et theologus ali-
q⁹s in casu req̄si⁹ rationabiliter si nō p̄tinac-
iter dubitaret. Patet ut p̄cedēs. Et sic di-
ceret de exercitatis in p̄diciatiōib⁹ et narra-
tionib⁹ publicis n̄e fidei. qd⁹s etiā essent
laici. qm ad plura explicite credēta tenent
ceteri parib⁹ qd⁹ talit vel aliter nō instruti.

Quartū corollariū

Obligat alius reputata doctus et exerce-
tus i logicalib⁹ moralib⁹ et prudētialib⁹ scī
tūs certa et explicita fide tenere et nullaten⁹
dubitare multa de qb⁹ simplex et idiota. vñ
sic nō exercebat. rationabiliter dū tñ sine p̄ti-
nacia/dubitaret. Ratio aut̄ p̄cedētum
oñm vna ē. qd⁹ cui pl⁹ cōmittit ab eodē plus
exigit. Vñ reputari debet vna p̄seq̄ntia de-
ducta ex scripturis sacris vni magno logico
vel pho. vel theologo euīdēs vel certa esse
quā ali⁹ idiota vel in exercebat poterit ad tē-
pus vel falsaz vel solū pbabile et incertā re-
putare. Deniq⁹ sequit ex his oñb⁹ qd⁹ ins-
dicū et p̄dūsōes fidei. licet autoritatue spe-

etēt ad p̄platos et doctores. spectare tñ p̄t ad
alios qd⁹ theologos delibatio. sic et cognitō
sup his qd⁹ fidē respiciunt. Ita etiā vt ad laic⁹
cos hoc posset extendi et plus aliquando
qd⁹ ad multos clericorum.

Primum corollariū

Rursus corollariū vnu ex p̄cedētibus
Ex officio dignitatē ep̄al. tenet p̄plat⁹ agno-
scere. tenorē p̄ceptoꝝ decalogi. nedū impli-
cite s̄ explicite. p̄sertim cū in cōsecratiōe sua
p̄fiteat vtrūq⁹ testamētū se scire. yet⁹ et no-
vū. Qd̄ si nesciat vel dubitat vbi nō est du-
bitādū. p̄inde reddit⁹ inexcusabil⁹. attēto qd⁹
de talib⁹ p̄nceps ap̄loꝝ dicit: parati dare
satisfactionē. oī poscēti ratiōez de ea qd⁹ no-
bis ē fide et spe. Vñ etiā fm iura hūana. nō
admittit alius allegās ignoratiā i illis qd⁹ ex
officio suo. statu vel gradu scire debet.

Secundū corollari.

Ex officio doctoralis autoritatis i theo-
logia. tenet doctor cognoscere. tenorē p̄ces
ptoris decalogi. nedū implicite. sed explici-
te et paratus esse debet reddere saltē doctrinā
rationē. iuxta intellectū cōmūncem
doctor. Nec in contrariuz excusatio igno-
rantie. proficere tali debet.

Tertiū corollariū

Stat aliquē possē reputari vehemēter
et rationabiliter suspectū de heresi. dū do-
gmatizat doctrinā aliquā vel de ipa dubi-
tat. vbi vel qm̄ ali⁹ similia faciēs vñ dogma-
tizans vel dubitāsus suspect⁹ in fide nequaq⁹
bri debet. Patet in eruditib⁹ p̄fessorib⁹ sa-
criste p̄scripture et sacroꝝ canonū. et in habētib⁹
reuelationē speciale. respectu nō eruditor⁹
rudiū. atq⁹ simpliciū et in p̄latis qb⁹ ānēxā
est obligatio ista sciēdi. nedū implicite s̄
explicite.

Quartū corollariū

Stat in hoc sacro cōcilio constāt. re-
peri quosdā. qd⁹ circa dilatiōez reprobatōis
nouē assertionū denūciatay. i materia ho-
micidij. piuri⁹ et infideliū mortaliū. neq⁹
culpādi sūt. qm̄ alioꝝ expectabāt iudiciū.
vbi tñ nō p̄nt alii de fautoria et suspicē pra-
uiratis heretice vehemēti. vllatenus excus-
ari quoniam ad eos spectabat prouisiōis
modus et pondus huius negotij.

De protestatione

Autoritates pro

primo gradu.

Augustinus ad hieronimum epistola. viii. distin. ix. decreti. Ego solis illis libris scriptor. i. scriptoribus qui iam canonici appellantur didici hunc timorem honorum referre. ut nullum eorum scribendo errasse audeam credere. Idem in epistola ad hieronimum. Si ad sacras scripturas vel causas admissas fuerint vel officiosa mendacia. quod in eis remanebit autoritatis: Que tandem de scripturis illis. sententia proferet. cuius poterit. i. scripture autoritate contenter se falsitatis contenerit in probitas? Idem eadem distinctione de unico baptismo libro. ii. Quis nesciat sanctam scripturam canonica tam veteris quam non testametri certis terminis suis contineri. eaque posterioribus omnibus episcopis literis ita ponit. ut de illa omnino dubitan et disceptari non possit. utrum verum. vel utrum rectum sit quicquid in ea scriptum probatur esse. Episcoporum autem litteras quod post confirmationem canonem. vel scriptae sunt vel scribuntur et per sermonem forte sapientiam cuiuslibet in ea re peritioris et per alios episcopos graviori autoritate. doctiorumque prudentiam et per concilia licere reprehendi si quid in eis forte a veritate deviatum est.

Nota descriptioes

aliquas quod sequuntur ex promissis. Veritas catholica potest describi. quod est veritas habita per divinam revelationem immediate vel media te. explicita in propria forma verborum. vel implicita in bona et certa consequentia.

Fides per habitu infuso describitur. quod est habitus supernaturaliter infusus inclinans ad credendum catholicis veritatibus. Fides pro actu describitur. quod est assensus verus et certus catholice veritatis ex infusa fide perueniens. Fides per habitu acquisito sic describitur conformiter ad descriptiones quod dat prophetas de scia. arte et sapientia. Quod est habitus verus et certus per auditum verbi Christi acquiritur si cui dicit apostolus quod fides est et auditus et auditus per verbum Christi. Et Augustinus dicit quod per scripturam sacrarum fidem saluberrima dignitatis. Dicitur verus. ad differentiam errorum. Ceterum additum est differentiam opinionum. Adquisitus per auditum verbi Christi. ad differentiam scientie. artis. sapientie et intellectus. Fides per obiecto. quod dicitur per positionem credita. vel aggregatio multorum credibilius seu veritatum catholicarum

ut hic. Hec est fides catholica recte. Non dicitur ipsa res significata per propositionem creditam seu catholicam. Et ita nulla res est quod possit cadere sub fide. Non dicitur ipsa ratio credendi. et hec una est omni credibilius. sed auctoritas prime veritatis revelatus quod non videtur in enigmate. Et sub hac ratione dicitur fides argumentum non apparentium. Secundus erit dum videbimus facie ad faciem. Veritas imprimis ad fidem est que nec sequitur nec repugnat ad catholicas veritates. Veritas sapientis fide est veritas continentis aliquod vel aliquod que sunt proprie de fide. cum aliquo vel aliquibus adiunctis que non pertinet ad fidem seu catholicam veritatem. Et opposita falsitas dicitur sapientis heres. si id quod adiunctum est sic tale quod non possit vel debeat rationabiliter negari quod non sit de fide.

¶ Finit.

Determinatio in

Concilio constantiensi.

Ecclesia vel generale Concilium dum dicat aliqua regula ecclesiastica concernientia. Papa non est sic supra iura positiva quod possit sic pro libito disponere dissoluere: talia dictata per ecclesiam. eo modo et intentio. quibus dictata conclusa sunt. Ecclesia vel generale concilium quod non possit tollere plenitudines patrum papalium. a Christo supernaturaliter et misericorditer collatae. potest in usum eius limitare sub certis regulis ac legibus in definitione ecclesie. Et in hoc est totius ecclesiastice reformatiois stabile fundamentum.

Incipit tractatus

magistri Johannis de Gerson. de protestatione circa materiam fidei contra heres diversas.

Prologus

Protestatio seu revocatio generalis aut conditionalis. quod queritur nonnulli assumi tales velam iniquitatis et ad excusandas excusationes in personis. presentem ab hereticis. proponimus declarare sub aliis consideratiobus. quod protestatio generalis. quod adiunctualis revocatio iuuat vel importat. maxime dum in hoc sacro Constatilio sentimus quod heres ut cancer serpuit. et sub hinc protestatiobus delitescere queruntur. iustis per-